



Маріанна Кавка

Перст ДОЛІ

56

У Маріанни Кавки нетипова як для актриси української акторська кар'єра. Як правило, дівчата її віку, щойно закінчивши театральний інститут, починають працю в театрі, а якщо поталанить (хоча сьогодні це дуже важко), то знімуться у кіно- чи телефільмі. Намагаються використати зовнішні дані як фотомоделі чи – вершина мрій – як ведучі телепрограми. Але щоб відразу знятися у всесвітньовідомого режисера... Та ще й не будучи професійною актрисою...

Що ж привабило Віма Вендерса, який формував групу для зйомок фільму «Брати Складановські», у цій українській дівчині, що її привела до нього асистентка Барбара Ром? Чому перст долі вказав на неї, студентку Львівського університету? Якраз тоді, потрапивши до Мюнхена, вона працювала в бібліотеці, нічого не підозрюючи ні про той перст, ні про існування Віма Вендерса та його фільмів. Студіювала вона в рідному Львові німецьку філологію, але цим не обмежувалась – танцювала в ансамблі «Горицвіт», виступала на конкурсах танцівників як солістка, навчалась акторської майстерності у Богдана Козака та Федора Стригуна при Львівській консерваторії, пробувала себе як журналістка (кореспондент Всесвітньої служби радіо України), працювала як

перекладачка у офіційних делегаціях. Цього вис- тачало з лишком, щоб заповнити своє життя, тож про кар'єру в кіно не думала.

А тим часом наближалось сторіччя світового кіно і Вім Вендерс готувався знімати напівігровий, напівдокументальний фільм про німецьких винахідників кіно, віддаючи данину пам'яті неспокійним людям, які стояли біля витоків кінематографа. Фільм вирішувався як стилізація середовища кінця 90-х років минулого століття, але стилізація не віддалена, а якомога більше наближена до епохи у відтворенні костюмів, антуражу, зовнішності, поведінки. А зовнішність Маріанни Кавки якраз і виграшна для кіно тим, що несе в собі універсальність. Робота костюмера, перукаря, не кажучи про режисера, перетворила 20-річну українку на Жозефіну, кокетливу молоду особу, симпатію одного із братів Складановських. Можна додати, що актриса не просто вписалася в ансамбль, а прикрасила його. Ні, не те, щоб декоративно, була живою, життєрадісною особою історичної стрічки (так само, як була живою героїня Жанни Моро у фільмі Франсуа Трюффо «Жюль і Джим» з тою різницею, що простору для героїні у фільмі «Брати Складановські» було значно менше, проте знаковість – та сама).

Отже, поки ми тут, в Україні, писали і говорили про необхідність інтегруватися нашій культурі у європейський простір, Маріанна Кавка стала живим уособленням цієї інтеграції. Її участь у фільмі «Брати Складановські» стала сенсацією в українських засобах масової інформації.

Фільм було показано в Києві десь через два роки з часу його появи й показано так, що акцент падав не на режисера чи акторів, а на самих братів Складановських: німецький дослідник кіно читав лекцію про своєрідність знятих ними рухомих картинок, демонстрував їх на екрані. Втім, характер презентації не мав ніякого значення (хоча Маріанна і виступала на ній із словом про Віма Вендерса) – актриса здобула імідж, вже навчалася на режисерському відділенні Київського





■ Маріанна Кавка
у фільмі
«*Брати Складановські*».
Режисер Вім Вендерс.
Німеччина. 1995.

■ Маріанна Кавка
під час зйомок фільму
«*Брати Складановські*».

■ Маріанна Кавка
у фільмі «*Ворота Європи*».
Режисер Єжи Вуйцек.
Польща. 1999.

■ Маріанна Кавка
та Януш Газда
на кінофестивалі
«*Стожари*». 1997.

інституту театрального мистецтва, брала участь у Міжнародних кінофестивалях. На одному з них — спеціально акторському — «Стожарах» у Києві 1997 року вона мала нагоду спілкуватися з польськими знаменитостями: Даніелем Ольбрихським, Кшиштофом Зануссі, Янушем Газдою. Газда, досвідчений кінознавець, давній симпатик українського кіно (і додам — член редколегії нашого журналу) порекомендував її Єжи Вуйцеку, (широко відомому як оператор фільмів «Канал» та «Попіл і алмаз» Анджея Вайди), який готувався до зйомок власного фільму «Ворота Європи» за сценарієм Анджея Мулярчика. Таким чином Маріанна опинилася в знімальній групі польського фільму й початок нинішнього року провела саме на зйомках. У фільмі йдеться про поворотну в історії Європи подію — першу світову війну. Ні, це не мілітарний фільм, боїв там немає, але є молоді дівчата — троє шкільних подруг, які, підкоряючись благородному пориву, їдуть до шпиталю, щоб доглядати за пораненими, і стають жертвами жорстокості, породженої війною. Маріанна грає 16-річну українку Олесю, яка їде разом з дівчатами, аби опікуватися Зоєю, донькою ксьондза. Кульмінація фільму — відступ польської армії перед більшовиками, поранених вивозять, але залишаються нетранспортабельні, й дівчата залишаються з ними. Більшовики показані бандою, але зрештою, гинуть разом з дівчатами і вони. Олеся — єдина з персонажів залишається в живих і рятує польську п'ятирічну дівчинку — доньку Лісевських, власників маєтку, в якому було розташовано госпіталь. Актриса зіграла Олесю як не по роках мудру і розважливу, яка спостерігає за життям і не поділяє людей на поляків, росіян і українців, сприймає їх з позицій гуманних.

Грала Маріанна польською мовою, якою завдяки своїй обдарованості у вивченні мов оволоділа так добре, що говорила без найменшого акценту, режисера це навіть турбувало. Єдиний її монолог у фільмі — молитва — звучить українською. Вона молилася за мир на землі. Роль ця важлива



у концепції фільму — у ній закладена філософія життя. Олеся толерантна і до українців, і до поляків, намагається діяти справедливо, незалежно від політичних перетурбацій. І хоча її героїня задіяна не у всіх подіях, проте вони суттєві. У «Воротах Європи» знімалися актори Алісія Бахледа-Цурус, Пьотр Адамчик, Маріуш Бонашевський, Кінка Прайс, Агнешка Сітек, Пьотр Шведес, Магда Вуйцек, а також російський актор Андрій Єгоров. Оператор фільму — Вітольд Собоцінський. Прем'єра планується в жовтні-листопаді, це третій цього року важливий для польського кіно фільм після «Вогнем і мечем» Єжи Гофмана та «Пана Тадеуша» Анджея Вайди.

Чекатимемо на прем'єру і відгуки на фільм, оскільки коли-то нам випаде його переглянути. Але можна тішитися тим, що українська актриса йде на рівних у серйозному ансамблі.

А тим часом Маріанна шукає себе на телебаченні (програма УТ) як режисер — в неї вже була передача в «Новому поколінні», але нове покоління за браком грошей закрили. Не сидить, склавши руки. Чимось нагадує свою героїню Олесю підприємливістю та вмінням давати собі раду. А оскільки обрала собі режисуру, то очевидно, що намагається давати раду не тільки собі...

Залишається побажати, щоб творчий політ продовжувався так само успішно, нових ролей і нових звершень.